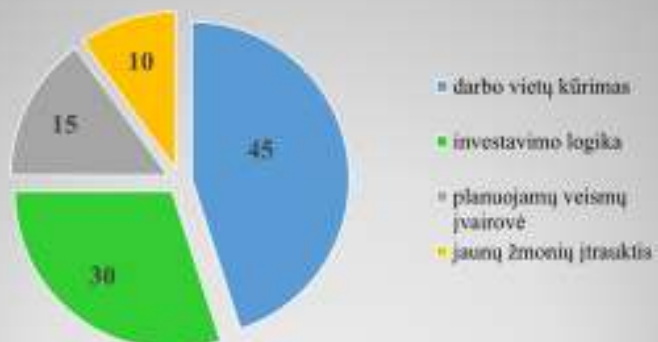

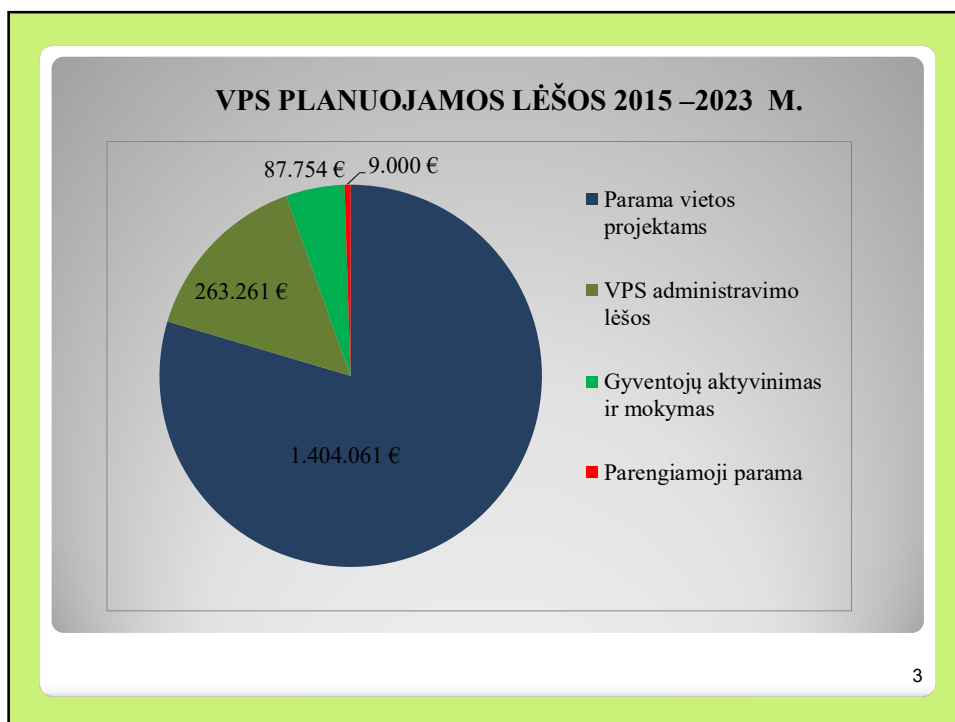

Molėtų rajono VVG teritorijos vietos plėtros strategija 2014-2020m.

STRATEGIJŲ KOKYBĖS KRITERIJAI 2014–2020 M.

Mažiau nei 70% - pravažiuoja, daugiau nei 70% - gerai

VPS turinys

I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI

II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?

II DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?

4

Molėtų rajono VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

Tai patrauklus gyventi, dirbti ir atostogauti kraštas, kur branginama viskas, kas tikra: istorijos ir kultūros paveldas, gamtos ir kraštovaizdžio turtai, savita vietos gyvenimo sankloda.

Tai kraštas, kur susitelkusios kaimo bendruomenės kartu su vietos verslininkais ir valdžia geba spręsti kasdienes problemas ir randa šiuolaikiškus atsakymus į laikmečio iššūkius.

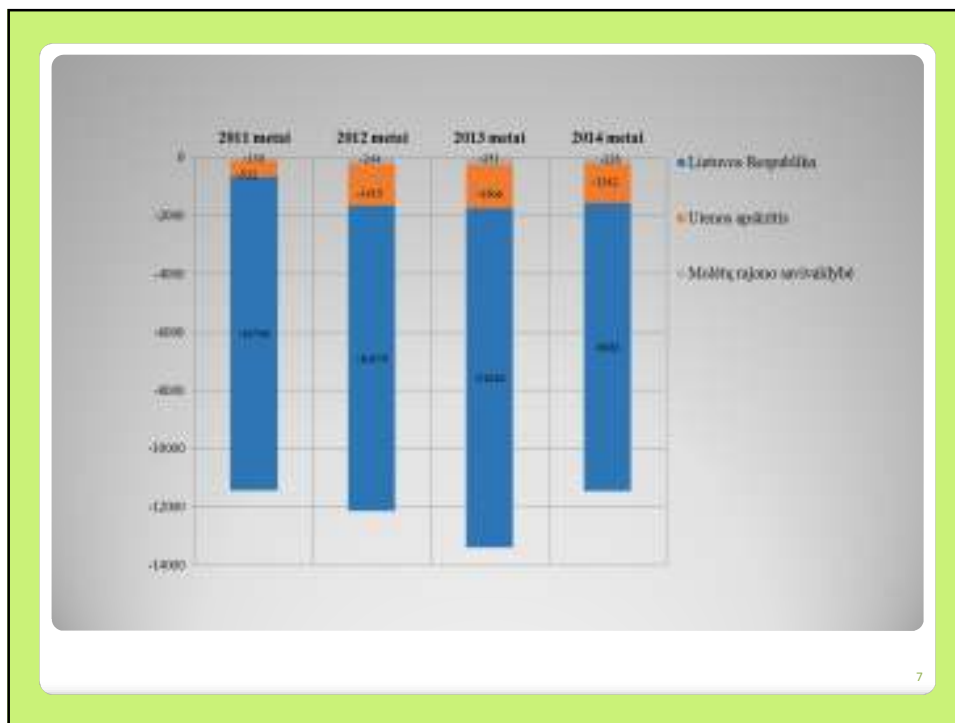
Tai kraštas, kur jaunimas atranda savo pašaukimą, o atvykusieji - Lietuvos gamtos grožį ir vietos bendruomenės santarvę.

Tai Molėtų ežerų kraštas, Lietuvoje ne veltui įvardinamas kaip žvejų ir turistų rojus, kuriame šeiminingauja svetinga, susitelkusi ir patriotiška vietos bendruomenė.

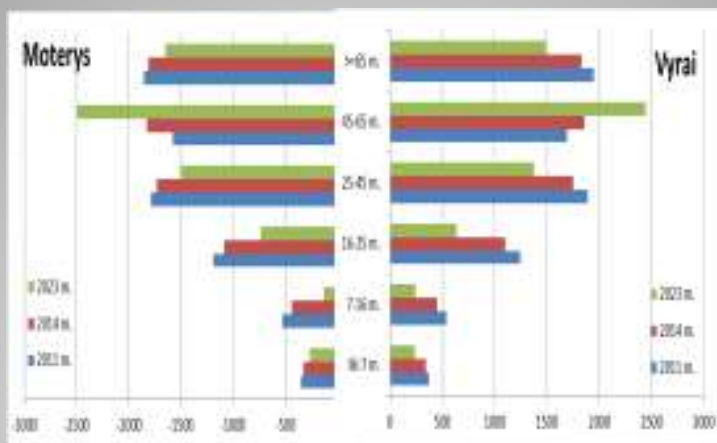
VVG teritorijos socialinė situacija

- Gyventojų kaitos tendencijos

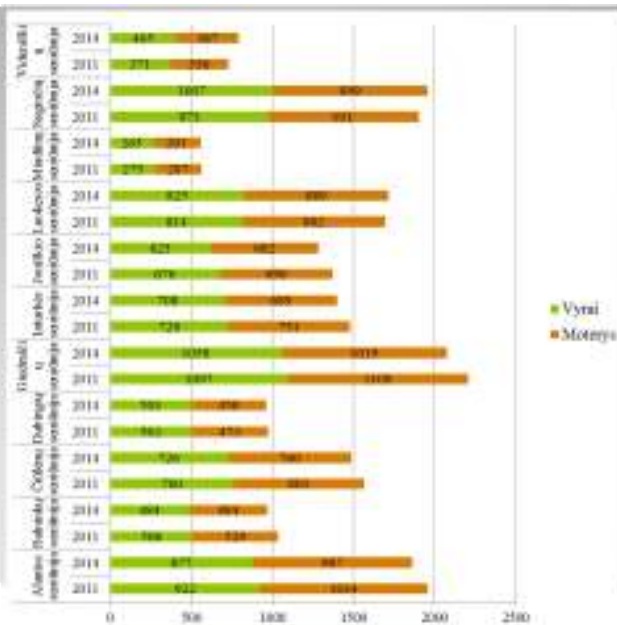

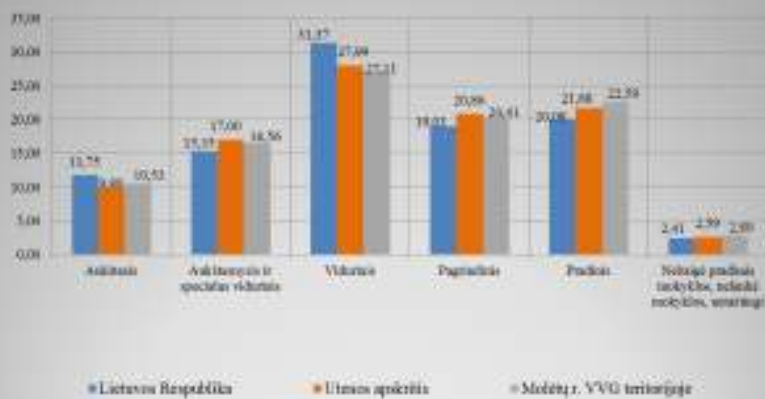
- Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių

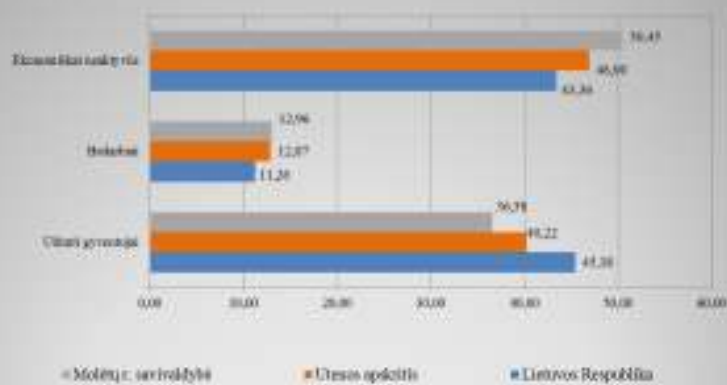
- Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį

- Gyventojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą

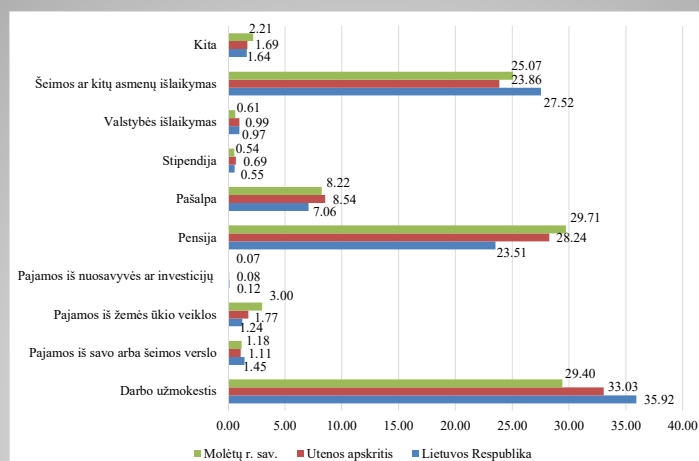

• Gyventojų pasiskirstymas pagal ekonominę aktyvumą

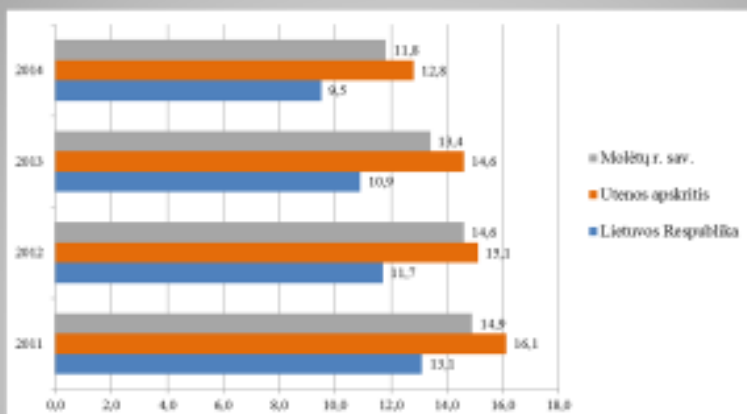
11

• Gyventojų pasiskirstymas pagal pragyvenimo šaltinį

12

• Nedarbo lygis ir jo tendencijos

13

14

VPS PRIORITETAIR JŲ PRIEMONĖS

I prioritetas

„Socialinės ekonomikos ir bendradarbiavimo vystymas“

1.1 priemonė „Kaimo gyventojams skirtų pagrindinių vietos paslaugų ir susijusios infrastruktūros gerinimas“

Priemonės tikslas: didinti kaimo vietovių patrauklumą ir gyvenimo kokybę užtikrinant paslaugų, reikšmingų kaimo gyventojų ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai, teikimą ir jų prieinamumą. Šiam tikslui pasiekti įgalinti vietos bendruomenes vykdyti ūkinę veiklą ir tinkamai panaudoti kaimo vietovėse esančius viešuosius pastatus bei viešąsias erdves.

Projektų pobūdis: ne pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

- Asociacijos ir viešosios įstaigos, kai VVG teritorijoje veiklą vykdančių šių organizacijų įgyvendinamas projektas atitinka Socialinio verslo koncepciją.
- Viešosios įstaigos, kai savivaldybės įsteigtos viešosios įstaigos įgyvendinamas projektas atitinka viešąjį interesą.

Tinkamumo sąlygos:

- Įgyvendinant projektą sukuriamos darbo vietos;
- Projektas turi atitikti Socialinio verslo koncepciją ir/arba savivaldybės deklaruotą viešąjį interesą.

Vietos projektų atrankos kriterijai

Svarbiausi vietos projektų atrankos kriterijai, kurie, naudojant balų sistemą, bus taikomi siekiant atrinkti ir finansuoti geriausius (sukuriančius didžiausią pridėtinę vertę) vietos projektus:

- Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius;
- Efektyvus kaimo vietovėse esančių viešųjų pastatų ir/arba erdvių panaudojimas ir/arba projektų kitų koofinansavimo priemonių dydis.
- Darbo vietų, sukurtų jaunimui iki 29 m., skaičius

Paramos suma vienam vietos projektui negali viršyti 200 000 Eur

Pagal priemonę numatoma remti vietos projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 80 proc.

Planuojama skirti paramos suma - 726.109 € (51,72 % visų vietos projektams skirtų lėšų).

Projektai tiesiogiai susiję su **darbo vietų** kūrimu

Projektų pavyzdžiai: paslaugų centrų kūrimas ir ūkinei veiklai vykdyti reikalingos infrastruktūros gerinimas; kaimo bendruomenių ir kitų NVO ūkinės veiklos rėmimas; šeimynų kūrimas; savivaldybės institucijų naujų paslaugų kūrimas – pvz., socialinės „atokvėpio“ paslaugos teikimas sukuriant naujus etatus; kūrybinių industrijų (darbo turizmo) rėmimas.

1.2. Priemonė „Bendradarbiavimas vykdant regioninių produktų rinkodarą ir kuriant maisto grandinę „*nuo lauko iki stalo*“.

Priemonės tikslas: užtikrinti NVO, vykdančių ūkinę veiklą, bendradarbiavimą su vietos ūkininkais, verslininkais ir amatininkais sukuriant regioninių produktų rinkodaros sistemą ir maisto grandinę „*nuo lauko iki stalo*“.

Projektų pobūdis : ne pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

Bendruomeninės organizacijos ir kitos VVG teritorijoje veikiančios NVO

Tinkamumo sąlygos:

- projektas turi atitikti nacionalinę socialinio verslo koncepciją.
- projektas turi užtikrinti regioninių produktų rinkodarą ir tiesioginių ryšių tarp vartotojų ir gamintojų plėtojimą bei maisto grandinės „*nuo lauko iki stalo*“ sukūrimą.

Vietos projektų atrankos kriterijai

- Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius;
- Didesnis naujų darbo vietų skaičius (įdarbinami tik kaimo vietovėse registruoti ir gyvenantys asmenys).
- Darbo vietų skaičius, sukurtas jaunimui iki 29 m

Paramos suma vienam vietos projektui negali viršyti 60 000 Eur

Pagal priemonę numatoma remti vietos projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 80 proc.

Planuojama skirti paramos suma 150.000 € (10,68 % visų vietos projektams skirtų lėšų).

Projektai tiesiogiai susiję su darbo vietų kūrimu.

Projektų pavyzdžiai: projektai, kurie remia paslaugų centrų ir NVO, vykdančių ūkinę veiklą, bendradarbiavimą su vietos ūkininkais, verslininkais ir amatininkais vykdant regioninių produktų rinkodarą ir plėtojant tiesioginius ryšius tarp vartotojų ir gamintojų. Vietos produkcijos pardavimo skatinimas (mugių ir vietos turgaus organizavimas, mobilių pardavimo vietų įrengimas, dalyvavimas parodose, vietos produkcijos pardavimo sistemos pelningesnėse rinkose sukūrimas, el. prekybos sistemų ir reklamos priemonių kūrimas.

19

1.3. Priemonė „Bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir savanoriškos veiklos organizavimas“

Priemonės tikslas: telkti kaimo gyventojus ir juos atstovaujančias NVO į tematinius bendradarbiavimo tinklus, skatinti savanorišką veiklą ir ją nukreipti socialinės integracijos linkme.

Projektų pobūdis : ne pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

Bendruomeninės organizacijos ir kitos VVG teritorijoje veikiančios NVO

Tinkamumo sąlygos:

- Vietos projekte numatyta kelių įstaigų ar organizacijų bendra veikla.
- Projekto naudos gavėjai privalo būti mažiausiai 2 (dviejų) seniūnijų atstovai

Vietos projektų atrankos kriterijai

- Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius;
- Didesnė projekto naudos gavėjų teritorinė aprėptis;
- Jaunimo (iki 29 m.) įtraukimas.

Paramos suma vienam vietoje projektui negali viršyti 20 000 Eur

Pagal priemonę numatoma remti vietoje projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 80 proc.

Planuojama skirti paramos suma 90.000 € (6,41 % visų vietoje projektams skirtų lėšų).

Projektai tiesiogiai susiję su **darbo vietų** kūrimu.

Projektų pavyzdžiai: paslaugų centrų ir bendruomenių socialinio verslo planų sudarymas ir savanoriško darbo organizavimas, NVO buhalterinės apskaitos ir dokumentacijos sutvarkymas ir kt. paslaugos, stiprinančios NVO finansinį savarankiškumą, verslių bendruomenių, saugios kaimynystės, sveikatą puoselėjančių bendruomenių ir kt. tinklų organizavimas.

Tai stambūs veiklos projektai, siekiant į vietoje plėtrą ir bendradarbiavimą įtraukti kuo daugiau kaimo bendruomenių ir kitų kaimo plėtros subjektų. Bendradarbiavimo tinklų kūrimas įgalins kaimo bendruomenes ir kitas NVO mobilizuoti vietoje gyventojus savanoriškai veiklai vykdyti ir leis koncentruoti paramos lėšas norimai veiklai finansuoti, užtikrins didesnę projektinės veiklos įvairovę kaimo vietovėse, taip pat padės lengviau įveikti vietoje projektų įgyvendinimo administracinius reikalavimus.

II prioritetas. Novatoriškos plėtros skatinimas didinant jaunų žmonių vaidmenį vietoje gyvenime

2.1. priemonė „Novatoriško ūkio ir verslo kūrimas bei plėtra, efektyviai panaudojant turizmo potencialą ir kitus vietoje išteklius“

Priemonės tikslas: paskatinti ūkininkus ir verslininkus ieškoti naujų vietoje ūkio verslo nišų ir atskleisti verslo plėtros naujas galimybes geriau panaudojant vietoje išteklius.

Projektų pobūdis : pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

- Ūkininkai ar kiti fiziniai asmenys;
- Juridiniai asmenys: labai mažos įmonės, mažos įmonės, vidutinės įmonės.

Tinkamumo sąlygos:

- pareiškėjas turi būti parengęs ir su paraiška pateikti verslo planą.
- projektui įgyvendinti panaudojami vietoje išteklių: vietoje žaliavos, pastatai, gamta ir jos gėrybės, kultūros bei istorijos paveldas ir kt.

Vietos projektų atrankos kriterijai

- Didesnis naujų darbo vietų skaičius;
- Sukurtos darbo vietos darbo užmokesčio dydis;
- Darbo vietos sukurtos jauniems asmenims iki 40 metų

Paramos suma vienam vietos projektui negali viršyti 80 000 Eur

Pagal priemonę numatoma remti vietos projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 50 proc.

Planuojama skirti paramos suma 190.800 € (13,59 % visų vietos projektų lėšų).

Projektai tiesiogiai susiję su darbo vietų kūrimu.

Projektų pavyzdžiai: naujos produkcijos iš vietos žaliavų gaminimas ir perdirbimas, naujų turizmo paslaugų ir produktų sukūrimas geriau panaudojant vietos išteklius, rinkodaros priemonės ir pan.

Skirta privačiam verslui, pirmenybę teikiant jauniems pareiškėjams.

2.2. Priemonė „Neformalaus ugdymo gerinimas įtraukiant jaunimą į vietos bendruomenės organizavimą ir socialinės atskirties mažinimą“

Priemonės tikslas: gerinti vaikų ir jaunimo neformalų ugdymą įtraukiant jaunimą į vietos bendruomenės organizavimą ir socialinės atskirties mažinimą.

Projektų pobūdis: ne pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

- Bendruomeninės organizacijos ir kitos VVG teritorijoje veikiančios NVO, įskaitant ir jaunimo organizacijas.

Tinkamumo sąlygos:

- projektas turi būti skirtas kaimo vaikų ir jaunimo socializacijai tobulinti, kaimo vaikų ir jaunimo ugdymo veiklą siejant su vietos bendruomenės organizavimu.
- projektas turi įgyvendinti bent vieną socialinę inovaciją, skirtą socialinei atskirčiai kaimo bendruomenėje mažinti

Vietos projektų atrankos kriterijai:

- Kuo didesnis projekto naudos gavėjų skaičius;
- Kuo mažesnės įgyvendinamos socialinės inovacijos, skirtos socialinei atskirčiai kaimo bendruomenėje mažinti, išlaidos.

Paramos suma vienam vietos projektui negali viršyti 80 000 Eur
Pagal priemonę numatoma remti vietos projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 50 proc.

Planuojama skirti paramos suma 108.152 € (7,70 % visų vietos projektų lėšų).

Projektai **nėra** tiesiogiai susiję su **darbo vietų** kūrimu.

Projektų pavyzdžiai: kaimo vaikų neformalaus ugdymo ir vasaros užimtumo organizavimas, vietos jaunimo laisvalaikio galimybių didinimas (jaunimo klubų ir pomėgių būrelių veiklos rėmimas), bendrų veiklų su kaimo bendruomenėmis ir kitomis NVO skatinimas, vaikų ir jaunimo įtraukimas į „hobby“ pobūdžio žemės ūkio veiklą, pvz., bitininkystę, dekoratyvinių, naminių gyvūnų bei paukščių auginimą, darbo ir poilsio stovyklų vasarą organizavimas ir pan.

2.3. priemonė „Regioninių produktų kūrimas panaudojant krašto kultūros ir istorijos paveldą“

Priemonės tikslas: aktualizuoti bei tinkamai panaudoti krašto kultūros ir istorijos paveldą regioniniams produktams kurti ir vietos bendruomenei telkti.

Projektų pobūdis : ne pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

- Bendruomeninės organizacijos ir kitos NVO, veikiančios VVG teritorijoje, taip pat viešąjį interesą atstovaujančios institucijos

Tinkamumo sąlygos:

- projekto metu sukuriamas regioninis produktas ir/arba vykdoma regioninių produktų rinkodara.
- projekto metu sukuriant regioninį produktą ir/arba vykdant regioninių produktų rinkodarą panaudojamas krašto kultūros ir istorijos paveldas.

Vietos projektų atrankos kriterijai:

- Sukuriamas naujas regioninis produktas ir/arba vykdant regioninių produktų rinkodarą panaudojama nauja (novatoriška) rinkodaros priemonė;
- Numatytas jaunimo įtraukimas (savanoriškos veiklos pagrindu) į projekto rengimą ir įgyvendinimą

Paramos suma vienam vieto projektui negali viršyti 5000 Eur

Pagal priemonę numatoma remti vieto projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 80 proc.

Planuojama skirti paramos suma 99.000 € (7,05 % visų projektams skirtų lėšų).

Projektai nėra tiesiogiai susiję su darbo vietų kūrimu.

Projektų pavyzdžiai: regioninių produktų ženklavimo ir kokybės palaikymo sistemos sukūrimas, taip pat kūrybinės stovyklos, plenerai, šventės, mugės ir kiti viešieji renginiai, skirti naujų vieto produktų ir paslaugų kūrimui ir vieto patriotizmui puoselėti.

2.4. priemonė „Vieto projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas“

Priemonės tikslas: suteikti projektų pareiškėjams ir vykdytojams reikiamą kompetenciją, būtiną įgyvendinti vieto projektus.

Projektų pobūdis : ne pelno projektai

Tinkami paramos gavėjai:

- Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi teikėjai, kuriems tokia teisė yra suteikta teisės aktų nustatyta tvarka ir kurie veikia VVG teritorijoje ir/arba nacionaliniu mastu.

Tinkamumo sąlygos:

- projektas turi būti skirtas vieto projektų pareiškėjų ir vykdytojų žinių poreikiui patenkinti.
- projekte numatytas vieto projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas bei įgūdžių įgijimas savo tematika turi atitikti VPS priemonių tikslus ir jiems pasiekti reikalingų žinių poreikius.

Vietos projektų atrankos kriterijai:

- Projektas skirtas vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymui bei įgūdžių įgijimui, kurie rengdami ir/arba įgyvendindami projektą įsipareigoja kurti darbo vietas.
- Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius.
- Jaunimo iki 29 m. dalyvavimas mokymo procese.

Paramos suma vienam vietos projektui negali viršyti 8000 Eur

Pagal priemonę numatoma remti vietos projektus, kurių paramos lyginamoji dalis negali viršyti 80 proc.

Planuojama skirti paramos suma 40.000 € (2,85 % visų projektams skirtų lėšų).

Projektai **nėra** tiesiogiai susiję su **darbo vietų** kūrimu.

Projektų pavyzdžiai: naujai sukurtų paslaugų centrų darbuotojams ir rajono bendruomenių atstovams, kurie imasi naujos veiklos (ypač ūkinės), suteikiama reikiama profesinė kompetencija, pvz., supažindinama su šalies ir užsienio gerąja patirtimi, suteikiami gebėjimai naudotis įgyta technika, įrengimais ir pan.

Iš viso vietos projektams bus skiriama 1.404.061 €, arba 80 % visų planuojamų gauti VPS lėšų.
Administravimui skiriama 20 % lėšų, kas sudaro 351.015 €. Iš jų:
75 % (263.261 €) VVG veiklos išlaidoms
25 % (87.754 €) skiriama VVG teritorijos gyventojų aktyvinimui.

Projektams, **susijusiems** su darbo vietų kūrimu skiriama 82,4 % lėšų.

Projektams, **nesusijusiems** su darbo vietų kūrimu, skiriama 17,6 % lėšų.

Numatomi 5 kvietimai vietos projektų paraiškų teikimui.

I-IV kvietimai 2016 – 2019 m.

V kvietimas - 2021 m.

Planuojama įgyvendinus vietos projektus sukurti 24 naujas darbo vietas ir išlaikyti 3 senas darbo vietas

Balninkų seniūnijos plėtros kryptys:

- Seniūnijoje (Balninkuose) įkurti paslaugų centrą, teikiantį įvairias paslaugas seniūnijos gyventojams, ypač pasirūpinant senjorais
- Plėtoti paslaugas socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms
- Vystyti sūrio kelią su edukacine programa
- Sudaryti galimybes jauniems žmonėms kurtis ir gyventi kaimo vietovėje, taip pat imtis vykdyti ekonominę veiklą
- Vystyti produktų surinkimo sistemą, aptarnaujančią ir gretimas teritorijas
- Organizuoti bendruomenių lyderiams projektų rašymo, paraiškų rengimo, buhalterinės apskaitos mokymus
- Bendruomenių patalpose organizuoti vaikų ir jaunimo stovyklas
- Gerinti viešąją, fizinę infrastruktūrą
- Vystyti saugios kaimynystės ir savipagalbos grupių veiklą

31

Jeigu nori eiti greitai, eik vienas.
Jeigu nori eiti toli, eik drauge.

Sena afrikiečių patarlė

